

In deze editie

[Nieuws](#)

[Nieuwe praktijkvoorbeelden](#)

[Kennis en producten](#)

[Ontwikkelingen in Den Haag](#)

[Uit de regio's](#)

[Terugkijken en lezen](#)

[Agenda: bijeenkomsten en webinars](#)

[Een greep uit het nieuws](#)

Nieuws

Word Klimaatambassadeur van de Toekomst

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zoekt acht jonge Klimaatambassadeurs van de toekomst. Als je meedoet, volg je een ontwikkelprogramma van 9 maanden. Het programma start op 4 oktober 2021 en kost 2 tot 6 uur per week. Je leert, onder andere via excursies, gesprekken met experts en trainingen, hoe je een bijdrage kunt leveren aan de klimaattransitie. Ben je tussen 18 en 30 jaar oud? Heb je inspirerende ideeën om anderen mee te nemen in de klimaattransitie? Meld je dan aan! Dat kan tot en met 6 september 2021.

[Meer informatie en aanmelden](#)

Nieuwe praktijkvoorbeelden

‘De wereld houdt niet op bij jouw gemeentegrens’

Je kiest in je lokale energieplannen bewust voor besparing en zon op dak, niet voor windmolens. Hoe leg je het dan aan je inwoners uit als buurgemeenten in de RES zoekgebieden voor wind aanwijzen vlak langs jouw gemeentegrens? De gemeente Veenendaal (RES Foodvalley) deelt haar ervaringen.

[Lees meer over ‘De wereld houdt niet op bij jouw gemeentegrens’](#)

Leidse regio maakt met integraal energiesysteem sprong naar de toekomst

Zes gemeenten in de Leidse regio gaan samen een open, regionaal energiesysteem ontwikkelen, waarin warmte, elektriciteit en brandstoffen met elkaar verbonden en uitwisselbaar zijn. ‘Een verkokerde aanpak kunnen we ons niet meer permitteren’, zegt procesregisseur Friso van Abbema.

[Lees meer over Leidse regio maakt met integraal energiesysteem sprong naar de toekomst](#)

Kennis en producten

NP RES: nieuwe factsheet proeftuinen gebiedsgerichte aanpak

Er lopen vier proeftuinen die regio's verder helpen

RVO: Kansen voor zon-PV boven parkeerruimtes

In opdracht van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) hebben Merosch en CE Delft de

hun RES'en uit te voeren via een integrale gebiedsaanpak. In een eerste factsheet (juni 2021) wordt het hoe en waarom uitgelegd van deze proeftuinen. Er is nu een tweede factsheet verschenen, met daarin specifiek aandacht voor de samenwerking tussen partijen in een gebied, waarbij inzicht in elkaars belemmeringen, belangen en voorwaarden cruciaal is.

[Hier lees je meer informatie en kun je de factsheets downloaden](#)

IPCC publiceert zesde klimaatrapport

De aarde warmt nog sneller op dan verwacht en dat de mens daar een belangrijke rol in speelt, is een vaststaand feit. Dat zijn de belangrijkste constatering in het zesde klimaatrapport dat het gezaghebbende Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) van de Verenigde Naties op 9 augustus publiceerde.

[Lees hier meer informatie en het volledige rapport](#)

Schooldakrevolutie: zonnepanelen op alle lege schooldaken

Stichting Schooldakrevolutie wil alle kinderen in Nederland op én over zonne-energie laten leren. De stichting helpt daartoe RES-regio's, gemeenten en scholen om zon-op-schooldaken uit de routekaart maatschappelijk vastgoed in de praktijk te brengen. Daar liggen veel kansen, want driekwart van de Nederlandse scholen heeft nog geen of weinig zonnepanelen. Schoolbesturen hebben vaak scholen in verschillende gemeenten. Daarom is de RES-regio een goed schaalniveau om samen met gemeenten de schoolbesturen te benaderen. De schooldakcoaches van de stichting begeleiden schoolbesturen en (vrijwillige) regio-ambassadeurs stimuleren samenwerking tussen schoolbesturen en gemeenten. Meer weten of meedoen? Klik dan op onderstaande link.

[Meer informatie over Stichting Schooldakrevolutie](#)

mogelijkheden in kaart gebracht voor 'solar carports' in Nederland. Het rapport 'De zonnige kant van parkeren' biedt een overzicht van al uitgevoerde praktijkvoorbeelden. Daarnaast geeft het per RES-regio inzicht in de potentie van zonne-energie boven parkeerruimtes. Ook behandelt het (internationale) marktontwikkelingen, businesscases en de kansen en knelpunten van 'PV-parkeren'. Op 6 september organiseert RVO een [webinar](#) over dit onderwerp.

[Lees hier het rapport 'De zonnige kant van parkeren'](#)

CBS publiceert vernieuwde VIVET-tabellen

'Verbetering van de Informatievoorziening voor de Energietransitie' ([VIVET](#)) bundelt en maakt informatie beter vindbaar voor gemeenten, provincies, RES-regio's, netbeheerders en adviesbureaus. Het CBS heeft voor VIVET in StatLine – de database van het CBS – twee tabellen vernieuwd die interessant zijn voor de RES. Bekijk [hier](#) de vernieuwde tabel 'Zonnestroom: vermogen en vermogensklasse, bedrijven en woningen op regio niveau' en [hier](#) nieuwe gegevens over hernieuwbare energie op land (wind en zon) per RES-regio.

Ontwikkelingen in Den Haag

Staatssecretaris EZK beantwoordt Kamervragen over de RES

Op 30 augustus heeft staatssecretaris Yesilgöz-Zegerius van Economische Zaken en Klimaat vragen beantwoord van Tweede Kamerlid Eerdmans (JA21) over ontwikkelingen rond de Regionale Energiestrategie.

[Lees hier de antwoorden van de staatssecretaris](#)

Kamerbrief financiële participatie bij opwek hernieuwbare energie

Participatie door inwoners is cruciaal in de energietransitie. In een brief van 1 september aan de Tweede Kamer zet staatssecretaris Yesilgöz-Zegerius uiteen welke ontwikkelingen er lopen op het gebied van participatie bij de opwek van hernieuwbare energie op land (wind en zon), en specifiek financiële participatie. De staatssecretaris reageert ook op enkele moties van de Tweede Kamer over dit onderwerp.

[Lees hier de brief van de staatssecretaris](#)

Uit de regio's

RES-regio Amersfoort meet zonpotentie via geobasisregistraties

Zonnepanelen op daken leveren een belangrijke bijdrage aan het behalen van de klimaatdoelen. Maar niet alle daken zijn zomaar geschikt voor zonnepanelen. RES-regio Amersfoort heeft samen met het Kadaster, Zonkaart en Zonatlas, een filmpje gemaakt over hoe je door verschillende geobasisregistraties te combineren goed inzichtelijk maakt waar je zonnepanelen op daken het beste kunt neerleggen.

[Lees meer en bekijk het filmpje](#)

NMU en Energie van Utrecht organiseren excursie naar windpark

De Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) en Energie van Utrecht organiseren op woensdagavond 8 september een excursie voor raadsleden, energiecoöperaties en overige geïnteresseerden naar het deels coöperatief ontwikkelde Windpark Deil. De deelnemers krijgen de kans het park van dichtbij te zien en in gesprek te gaan met de initiatiefnemers. De provincie Utrecht biedt daarnaast ondersteuning aan gemeenten die zelf excursies voor hun eigen raad of andere doelgroepen willen organiseren.

[Meer informatie excursie windpark](#)

Terugkijken en lezen

Biodiversiteit op zonneweides? Het kan écht samen!

Biodiversiteit moet een veel prominentere rol krijgen bij de ontwikkeling van nieuwe zonneweides. Dat kan, als we er op een andere manier naar durven kijken. Dat was de belangrijkste conclusie van de interactieve sessie 'Samen werken voor energie en biodiversiteit' als onderdeel van de dit voorjaar gehouden Landschapstriënnale. Tijdens de sessie presenteerden een vooraanstaande wetenschapper, een schrijfster en een jurist drie inspirerende kijkrichtingen: ecologisch, emotioneel en juridisch.

[Lees hier het verslag van deze sessie](#)

Agenda: bijeenkomsten & webinars

6 september RVO - Webinar Zonnepanelen op parkeerplaatsen

RVO, Merosch en CE Delft organiseren een webinar over het recent gepubliceerde rapport '[De zonnige kant van parkeren](#)'. Het rapport geeft onder andere een overzicht van al uitgevoerde praktijkvoorbeelden en biedt per RES-regio inzicht in de potentie van zonne-energie boven parkeerruimtes.

[Meer informatie en aanmelden](#)

September – oktober Het Grote Straatberaad

[Warming Up](#) verbindt kunst en cultuur met het klimaatvraagstuk. In de maanden september en oktober organiseren zij Het Grote Straat Straatberaad: bijeenkomsten van ongeveer twee uur, waarin buurten, straten of vriendengroepen met elkaar in gesprek gaan over het klimaat en over de toekomst. Video's, muziek en

opdrachten helpen hen daarbij op weg. Warming Up verzamelt de input van alle straatberaden op hetgrotestraatberaad.nl. Dit interactieve platform vormt uiteindelijk de eerste bottom-up Klimaatverklaring van Nederland, die Warming Up overhandigt aan de overheid. Via de link hieronder zie je data en plaatsen van eerdere en geplande straatberaden. Je kunt ook zelf een afspraak maken voor een straatberaad.

[Lees hier meer over het Grote Straatberaad](#)

11 september - Open Energiedag

Dit jaar wordt voor het eerst de Open Energiedag georganiseerd: op 11 september kunnen geïnteresseerden op bezoek bij een windturbine, zonnepark, warmte-installatie of andere duurzame energieprojecten door heel Nederland. Tientallen locaties openen die zaterdag de deuren voor het publiek. De Open Energiedag is onderdeel van de campagne [Daar Krijg Je Energie Van](#), een initiatief van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), samen met vijf brancheorganisaties.

[Meer informatie over de Open Energiedag](#)

20 september en 26 oktober - Topsector Energie - Webinars Verduurzaming en renovatie van bedrijventerreinen

In deze webinarreeks wil de Topsector Energie inzicht geven in manieren om bedrijventerreinen te verduurzamen, kansen en uitdagingen rond het verduurzamen van utiliteit- en bedrijfsgebouwen in kaart brengen, de innovatiebehoeftes op dat vlak verkennen en zoekers samenbrengen met aanbiedende partijen. De eerste webinars waren op 1 juni en 6 juli en kun je [hier](#) terugkijken. Het eerstvolgende webinar, op 20 september, gaat over kansen en knelpunten bij energierenovaties op bedrijventerreinen.

[Meer informatie en aanmelden](#)

22 september - Leeratelier Regionale Energiestrategieën - Gelijkwaardig samenwerken aan de Regionale Energiestrategie: hoe doe je dat?

In aanloop naar het ABD-Symposium op 30 september vindt een leeratelier plaats over de RES. Sandor Gaastra, directeur-generaal Klimaat & Energie en Kristel Lammers, directeur NP RES, delen samen met enkele interessante sleutelfiguren, waaronder Odile Rash (RES-coördinator Noord-Holland Noord) en Jacqueline van Dongen (bestuurlijk trekker Drechtsteden) hun inzichten en ervaring. Deelnemers aan de bijeenkomst zijn topambtenaren van departementen, gemeenten, provincies, waterschappen en de RES-regio.

4 oktober RVO - Zonne-energie en netproblematiek (webinar)

De elektriciteitsnetten zitten op steeds meer plekken vol, waardoor er soms geen capaciteit meer is om nieuwe zonne-energie-installaties aan te sluiten. Op maandag 4 oktober organiseert RVO een webinar over mogelijke oplossingen voor deze problematiek. Uitgenodigd zijn ambtenaren van onder andere gemeenten en provincies en andere belangstellenden. Je krijgt inzicht in hoe je schaarste op het net zou kunnen voorkomen en welke rol de gemeente hierin kan spelen.

[Je kunt je hier aanmelden voor het webinar](#)

13 oktober - NP RES - Bijeenkomst over handreiking voor de RES 2.0

NP RES organiseert op woensdag 6 oktober een online sessie over de nieuwe handreiking voor de RES 2.0. speciaal voor RES-coördinatoren, betrokken ambtenaren en leden van bijvoorbeeld RES-projectgroepen. Een week later, op woensdagochtend 13 oktober, houden we van 9.30 tot 11.00 uur een kortere sessie over de handreiking voor een breder publiek. Tijdens het RES-beraad op 3 november spreken we met RES-bestuurders over de handreiking en de volgende fase.

Je kunt je [hier](#) aanmelden voor de sessie op 13 oktober.

11 oktober RVO – Zonne-energie en netproblematiek (online verdiepingssessies)

Op maandag 11 oktober organiseert RVO online verdiepingssessies over bovenstaand onderwerp. Deze zijn speciaal bedoeld voor ambtenaren die vanuit duurzaamheidsdoelstellingen of ruimtelijke ordening te maken hebben met stimulering van zonne-energie. Tijdens de sessies ga je in gesprek met collega-gemeenten en wissel je ervaringen uit over hoe je omgaat met de netproblematiek en hoe je kunt bijdragen aan mogelijke oplossingen. Je kunt je via onderstaande link aanmelden voor de verdiepingssessies.

[Je kunt je hier aanmelden voor de verdiepingssessies](#)

3 november - RES-congres Samenspel in de regio – vizier op 2050

Op 3 november 2021 is er het eerste RES-congres voor iedereen die zich betrokken voelt bij de RES: overheden, maatschappelijke organisaties, netbeheerders, marktpartijen, wetenschappers en (burger)initiatieven. Je kunt je [hier](#) alvast inschrijven om op de hoogte gehouden te worden van actuele ontwikkelingen en het programma.

Greep uit het nieuws

BNR – [Hans Timmers \(NWEA\) over vertragingen windparken](#)

AD.nl – [Klaar met alle meningen over klimaatverandering? Dit zijn de feiten](#)

Eigenwijs Blij – [Mythes rond de ecologie van zonneparken en tips voor meer biodiversiteit in een zonnepark](#)

Trouw – [Opinie: Ongeleid verkeer op elektriciteitsnetwerk brengt vergroening in groot gevaar](#)

Omgevingsweb – [Kristel Lammers, directeur NP RES: "Niemand had twee jaar geleden verwacht dat dit zou kunnen"](#)

NU.nl – [Herstelplannen van overheden drijven CO2-uitsluit naar recordniveau](#)

NOS – [Miljarden aan subsidies voor duurzame energie ongebruikt: 'Neem meer risico'](#)

Publiek Denken – [Overheid spreekt met samenleving over Nederland na de crisis](#)

NU.nl – [Bedrijven positief over kernenergie, zolang de belastingbetaler het risico draagt](#)

NOS – [Het begin van het einde voor veel windmolenparken?](#)

NRC – [Opinie: Klimaat is helaas ideologie geworden](#)

Trouw – [VN hopen dat landen eindelijk klimaatcrisis aanpakken of de huidige rampen zullen kinderspel blijken](#)

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden – ["Burgerfora en burgerpanels biedt raad kans op nieuwe informatie en inzichten"](#)

NOS – [Opnieuw vertraging aanleg windparken door uitspraak Raad van State](#)

Het Parool – [Burgerberaad moet klimaatdoelen Amsterdam redden](#)

De Stentor – [Netbeheerders waarschuwen: 'Iedereen gaat last krijgen van krapte op stroomnet'](#)

Omroep Zeeland – [Code Groen](#)

De Gelderlander – [Meer ruimte op netwerk voor zonne-energie in Bronckhorst](#)

Lokale Democratie - [Uitdaagrecht energietransitie Zutphen: lef om af te wijken van procedures](#)
NU.nl - [Kabinet werkt CO2-plannen uit, maar progressieve partijen klagen over tempo](#)
NOS - [De opwarming van de aarde volgens de wetenschap: gezaghebbend klimaatrapport komt eraan](#)
NRC - [Verandering van klimaat is overal anders](#)
NRC - [Klimaatwetenschapper Arthur Petersen is vol lof over het IPCC-rapport: 'Ze zijn minder bang'](#)
Trouw - [Na de watersnood in Limburg komt bij Rutte het klimaatalarm echt binnen](#)
NOS - [Zonnepanelensubsidie te populair?](#)
De Gelderlander - [Ziek van windmolens? 'Die lage brom en dat zoefgeluid werken zó op je zenuwen'](#)
Change Inc. - [De duurzaamste zonnepanelen ter wereld zijn van kunststof en komen \(straks\) uit Nederland](#)
Trouw - [Door Elon Musk verdooft ons klimaatgeweten](#)
NOS - [Bedrijven gaan warmte, kou en stroom uitwisselen in Amsterdam](#)
Telegraaf - [Miljarden voor terugbrengen CO2-uitstoot](#)
NOS - [Kabinet trekt voor Prinsjesdag extra geld uit voor klimaat en veiligheid](#)
FD - [Overschot aan groene stroom is kostenpost voor energiebedrijven](#)
NOS - ['Net is niet ontworpen voor zoveel stroom'](#)

Het Nationaal Programma RES ondersteunt de regio's bij het maken van de RES'en. Denk aan kennis ontwikkelen en delen, procesondersteuning (bij besluitvorming, participatie e.d.), data ondersteuning (analyses, rekenmethodieken etc.), opzet van een lerende community, een expert pool en accounthouders. Binnen het NP werken Unie van Waterschappen, IPO, VNG en het Rijk samen.

Rijksoverheid

Interprovinciaal Overleg

Nationaal Programma
RES Regionale
Energie
Strategie